

Kannanotto**29. huhtikuuta 2026****Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien liitot****Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden rahoitus on turvattava ja maakunnilla on oltava keskeinen rooli ohjelmien valmistelussa ja toteutuksessa**

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien neuvottelukunta vaatii Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-rahoituksen palauttamista EU:n tulevaan rahoituskehykseen. NSPA-rahoitus perustuu Suomen vuoden 1994 EU-liittymissopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen 174 artiklaan. Kaikissa Suomen EU-jäsenyyden aikaisissa monivuotisissa rahoituskehyksissä ja niiden säädöksissä on NSPA-rahoitus huomioitu ja osoitettu Pohjoisille harvaan asutuille alueille pysyvien kilpailukykyhaittojen vaikutusten vähentämiseksi.

Suomen hallituksen kanta on, että Suomen liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvistä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus tulisi turvata myös jatkossa. (U 53/2025 vp 20.11.2025)

Itä- ja Pohjois- Suomen erityisolosuhteet on tunnistettu Suomen ja Ruotsin EU-liittymissopimuksissa vuonna 1994. Harva asutus, pitkät etäisyydet ja kylmä ilmasto aiheuttavat pysyvän kilpailukykyhaitan.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien neuvottelukunta edellyttää, että Suomi puolustaa määrätietoisesti NSPA-rahoitusta EU-neuvotteluissa ja varmistaa, että harvaan asuttujen pohjoisten alueiden erityispiirteet tunnistetaan ja huomioidaan myös tulevalla rahoituskaudella. Suomen tulee tavoitella nykytasoon verrattavaa, koko ohjelmakaudelle 500 miljoonan euron (käyvin hinnoin) suuruista NSPA-rahoitusta.

Itä- ja Pohjois-Suomen tarjoama elinvoima, alueellinen kilpailukyky, osaaminen, kokonaisturvallisuus ja kestävä kasvu ovat välttämätön edellytys Suomelle ja koko EU:lle. Itä- ja Pohjois-Suomi tuottaa merkittävän osan EU:n raaka-aineista ja puhtaasta energiasta. Alue- ja rakennepolitiikan ohjelmat auttavat maakuntia kehittymään ja pitävät huolta siitä, että eri alueet eivät jää jälkeen. Ne tukevat samalla EU:n yhteisiä sisämarkkinoita.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien neuvottelukunta vaatii, että Kansalliseen ja alueelliseen kumppanuussuunnitelmaan muodostetaan NSPA-alueelle oma luku, jolla varmistetaan rahoituksen oikea kohdentuminen ja tehokkaat ja vaikuttavat toimenpiteet. Maakuntaliittojen tulee olla täysipainoisia osapuolia Kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa, sillä niillä on paras ymmärrys alueiden tarpeista ja mahdollisuuksista.

Pohjois-Savon liitto

POHJOIS-KARJALA
MaakuntaliittoEtelä-Savon
maakuntaliitto

LAPIN LIITTO

POHJOIS-
POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

KAINUUN LIITTO

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLENSTÄ OSTERBOTTENS FÖRBUND

Suurin osa Suomea

Tulevan rahoituskauden ratkaisut tehdään nyt. Suomen hallituksen on huolehdittava siitä, että NSPA-rahoituksen palauttaminen ja harvaan asuttujen pohjoisten alueiden erityispiirteiden täysimääräinen huomioiminen ovat Suomen EU-neuvottelukannan ja kansallisen ohjelmavalmistelun sitovia lähtökohtia.

Helsingissä 29.4.2026

Allekirjoittajat:

Etelä-Savon maakunnan liitto
Kainuun maakunnan liitto
Keski-Pohjanmaan maakunnan liitto
Lapin maakunnan liitto
Pohjois-Karjalan maakunnan liitto
Pohjois-Pohjanmaan maakunnan liitto
Pohjois-Savon maakunnan liitto

Lisätietoja:

Hannu Takkula
vs. maakuntajohtaja
hannu.takkula(at)lapinliitto.fi
p. 0400 203 300

Kari Aalto
johtaja
Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto
p. 040 773 8888
kari.aalto(at)eastnorth.fi

Hanna Honkamäkilä
pääsihteeri
Itä- ja Pohjois-Suomen ohjelmavalmistelu
p. 040 685 4040
hanna.honkamakila(at)pohjois-pohjanmaa.fi

Pohjois-Savon liitto

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Etelä-Savon
maakuntaliitto

LAPIN LIITTO

POHJOIS-
POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

KAINUUN LIITTO

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND